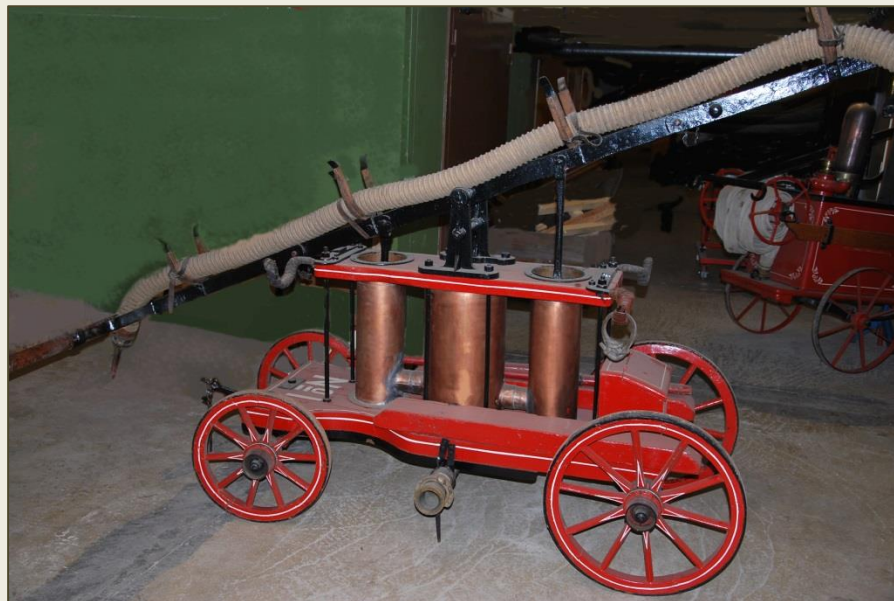

Äldre brandsprutor, förvarade på Eslövs brandstation eller utlokaliserade till andra kommunala platser 2013-10.

Handkraftspruta att framföras manuellt eller kopplas efter häst/hästar

Bilden ovan visar handkraftspruta **No 1**, med sugverk. Från 1850 enligt skylt men troligen från slutet av 1890-talet.

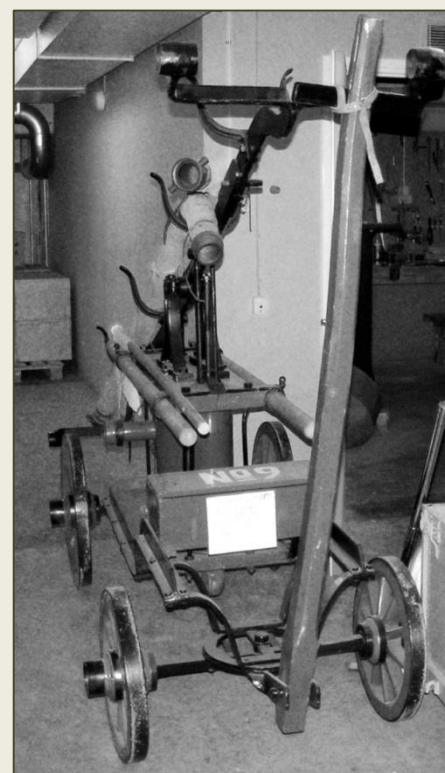
Bilden nedan visar handkraftspruta **No 9** från 1898, med sugverk. Den var i bruk till 1920 vid Eslövs brandkår. 1915 bemannades den av 67 man, fördelade på 2 befälhavare, 2 ordningsmän, 1 standarförare, 1 sprutlagare, 3 strålförare, 10 vattenlangare och 48 pumpare. Sprutan renoverades 1978.

Handkraftsprutan hade från början bara möjlighet att alstra vattenstråle via en kortare slanglängd. Därför krävdes ett vattenlangarmanskap för att kunna förse sprutans kar med vatten genom langning av vattenämbar. Senare kom sprutor med eget eller separat sugverk och då var sprutan självförsörjande på vatten. Beroende på sprutans storlek/kapacitet krävdes olika många pumpare. Manskpet för de större sprutorna kunde vara upp till 100 man stort, inklusive befäl, reparatörer, strålförare, vattenlangare och pumpare. För att inte vattnet skulle frysa i karet vintertid fanns olika lösningar på uppvärmningen. Den vanligaste var en enkel järnspis i vattenkaret. Med bränslelucka i sidan och skorsten. Innan det fanns brandkår med spruthus placerades sprutorna hos kyrkan, större gårdar och vissa hantverkare samt vid industrier såsom sockerbruk.

Handkraftspruta

Handkraftsprutan var den första, "riktiga" brandsprutan. De var antingen bärbara eller hjulburna. De hjulburna var av kärrtyp (fördes fram på två hjul), manuella eller kopplade till häst/hästar.

Spruta No 2

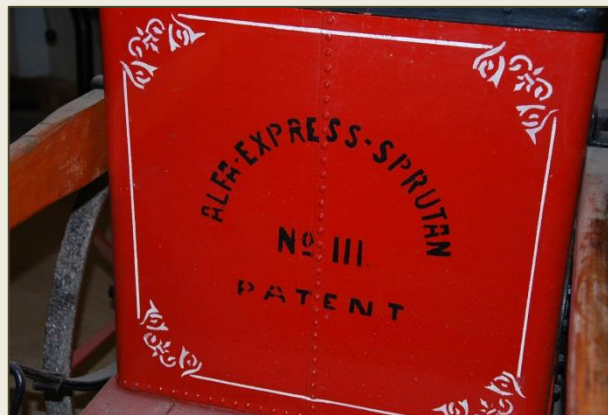
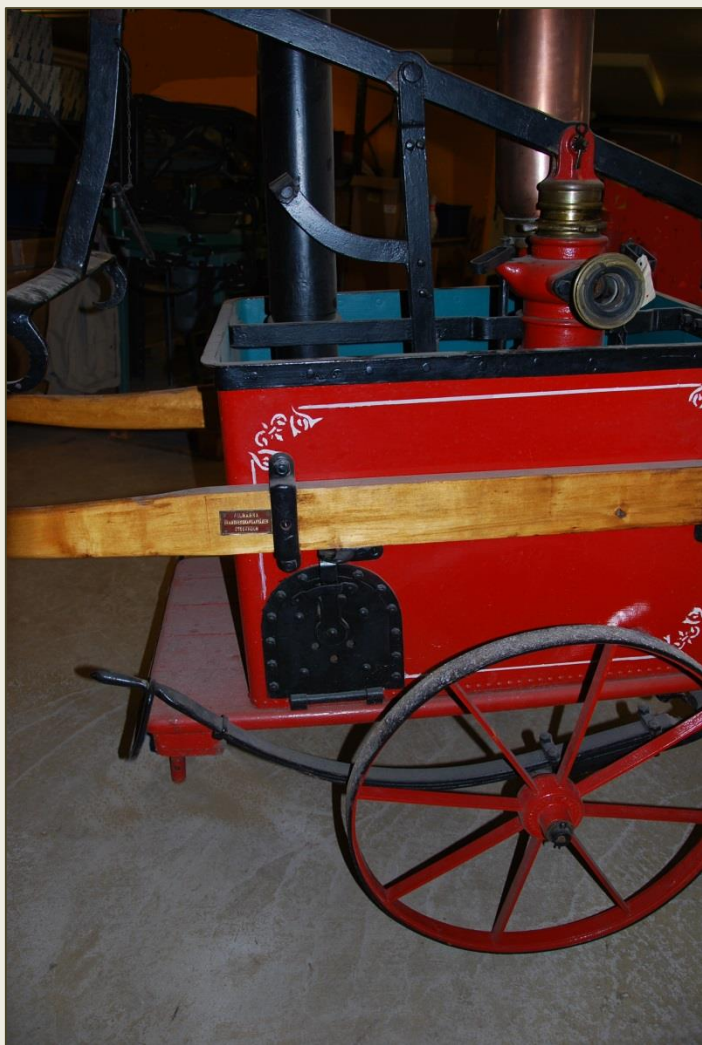
Denna handkraftspruta är tillverkad i Liège, Belgien av **Jos. Beduwé**. Företaget hade sitt ursprung i Aachen, Tyskland där det etablerades 1838 (med anor från 1801) som bl. a. klockgjuteri och tillverkare av brandsprutor.

Brandsprutetillverkningen, hand- och kärrsprutor, etablerades i Belgien 1863. Tillverkningen av ångsprutor startade 1869. Ångsprutor började man sedan också tillverka vid fabriken i Aachen 1871 och de båda fabriken konkurerade därmed på marknaden.

Spruta No 2 saknar sugverk och har därför ett kar i vilket man tömde vatten från langade ämbar. Sprutan har sannolikt anskaffats mellan 1865 och 1880 men det står 1898 på den lösa informationsskylten.

Handkraftspruta att framföras manuellt

BRANDSPRUTA
ÅRSMODELL: 1910
TYP: ALFA EXPRESS
UTRUSTAD MED ELDSTAD
UPPFÄLLBARA HJUL
PUMPANORDNING: MAN. 4 PERS.

Kärrspruta typ Alfa-Express No 3

Denna tvåhjuliga handkraftspruta levererades av Allmänna Brandredskapsaffären i Stockholm 1910. Den saknar sugverk och är därför uppbyggd kring ett vattenkar. För att hindra att vattnet fryser vintertid finns en eldstad i ena sidan (svarta luckan på bilden ovan). För ökad stabilitet vid pumpning kan de båda hjulen hakas loss i ena sidan så att karet kan sänkas till marken.

Manskapet är fyra personer.

Så här kunde en sprutestånd se ut på 1800-talet.

Bärbar handkraftspruta

Handkraftspruta

Denna handkraftspruta är uppbyggd kring ett vattenkar i trä och är avsett att bäras fram till brandstället. Pumpen hanteras av 4 man.

Sprutan är tillverkad av A. Moberg i Stockholm 1880.

Bensinmotordriven spruta

Har sannolikt från början varit kopplad efter häst. Den kopplades senare efter bil.

Motorspruta

Denna tvåhjuliga motorspruta levererades till Stehags Frivilliga Brandkår 1910 och var i bruk i ca 40 år. Pumpkapacitet ca 900 l/min. Den renoverades 1978.

Pumpen, en Laval(?), drivs av en tysk 4-cylindrig Selve-motor. Pumpen har två suganslutningar och två tryckuttag. Sprutans tillverkare är okänd för oss.

